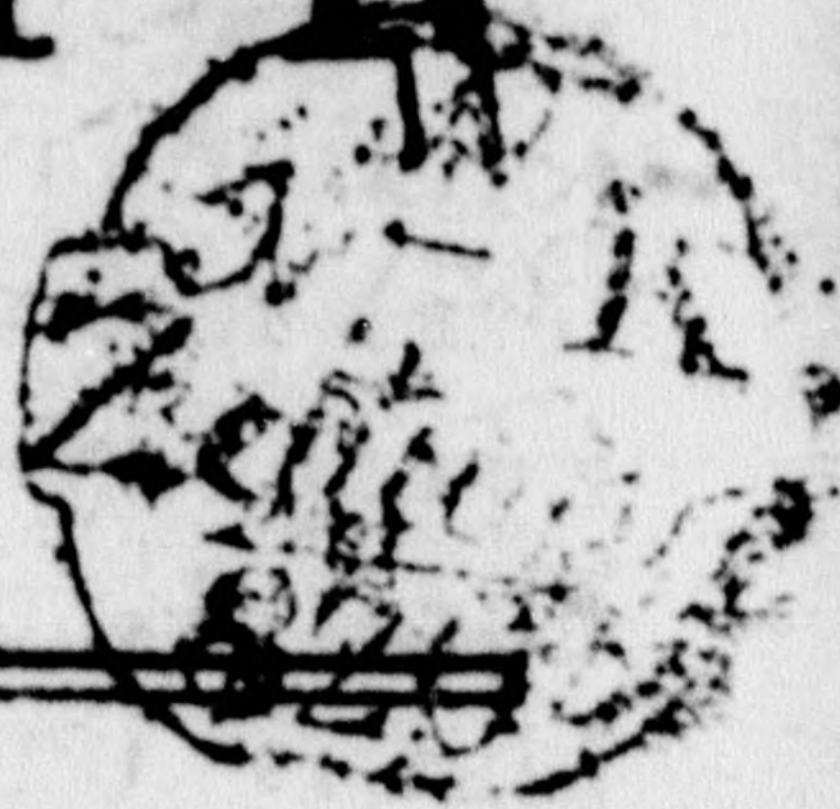

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, Februárius 25-dikén, 1820.

Frantzia Ország.

Egy gyilkos, ismét gyászba öltözteté a Bourbon házat 's ennek minden közelebb és távolabb való rokonait 's tisztelőit. Ezen borzasztó bűnnek környülállásait így adják elő a Párisi hivatalserént való tudósítások: —

Királyi Herczeg Berry Februarius 13-dikán estve, Feleségével egygyütt az énekes játékok' théatromába lévén, midőn onnét kijött 's hintójába, melybe már a Kir. Herczegné beült vala, beülni akart volna, egy ember, ki erőnekerejével a Herczeg mellé tolakodott vala, ő Herczegségét hátulról keménnyen megragadta, 's valami hegyes tört (kést, vagy mit, nem írják) a jobb mejjébe döfött. A' Princzerre egy kiáltást tett, 's vérbe borulva kísérőjinek karjaik közzé esett. Ezek ő Királyi Herczegségét onnét mindjárt egy közel-lévő házba vitték, a' hova a' Herczegné is elkísérte. Ő Kir. Herczegsége az első szempillantattól fogva érezte, hogy halálosan meg legyen sebesítetve, 's fájdalom, mindjárt előre úgy itéltek a' gyógyítás mesterségéhez értők is. Azon ház, melybe a' sebes Princzet vitték vala, ezen egész éjjel egymást nyomban követő siralmas tekinteteknek nézőhelye vala. A' Princz' attya az Artéziai Herczeg (kit már most az Udvari szertartás szerént csak így neveznek: Monsieur), 's Angoulem Princz és Princzné, a' szerencsétlenségnek első hallására ide siettek,

's ugyan ide reggeli 4 és 5 órák között a' Király ö Felsege is megérkezett. A' sebes Princz' kívánságára a' leánykája is oda vitettetvén, ötet a' keserves atya egy darabig karjai között tartotta, 's azután a' Feleségének 's az egész Királyi Háznak atyafiai szívességébe ajánlván, a' Feleségét, a' kit ájult állapotban lenni szemlélt, megillető érzékenységgel kérte, hogy azon gyermekre legyen gondja, a' kit most még szíve alatt hordoz. Ezen eddig még nem tudatott 's még nagyon távol-lévő reménség' sugára is nem kevésse nevelte az itt előfordult szívzaggató érzékenységeket. A' Királytól nem kért semmit egyebet ő Kir. Herczegsége, csak azt, hogy gyilkossának kegyelmezzen-meg, 's ezen kérését halálának elkövetkezéséig sok ízben megújította. Érezvén végre ennek közelítését, elfogadta azzal a' nagy lelkűséggel 's tiszta kegyességgel, melly ezen Királyi háznak tulajdona, a' Religió utolsó vigasztalását és segedelmét, 's lelkét az Isten' irgalmába ajánlván, gondolkodásáról nagyon megillető vallást tett. Lelkét 14-dikben reggeli hatodfél órakor adta-ki keresztyéni bátorsággal, a' melly szempillantatig a' Király, 's Familiájának egygyik tagja is, el nem távoztak mellőle.

A' gyilkos, egy valami 35 és 40 esztendő közt lévő ember; az ő gyilkossága által okoztatott zürzavarnak első szempillantatjaiban futásra vette volt a' dolgot, de nem messze futhatott, mivelhogy egy magános ember által megfogat-

tatván, ennek kezei közül ki nem ver-
gödhetett mind addig, míg az utánna
nyargaló Királyi testörzök és Politziai ka-
tonák oda érkezték, a' magok gondvise-
lések alá vették. A' neve Louvet; mint
nyereggyártó-legény egész mostanig a'
Királyi, de már még a' Bonaparte' idejé-
ben is ugyan ezen (ekkor Császári) istá-
lókban dolgozott, 's ötlet Elbára, és a'
Száz napok után egész Rochelléig elki-
sérte. Azután, minthogy soha semmi pa-
naszra alkalmatosságot nem szolgáltatott,
's rettentő czélzását semmi által soha ki
nem nyilatkoztatta, legkissebb tartózkodás
nélkül befogadtatott a' Kir. cselédek közzé.

Elfogattatása után tüstént kérdőre von-
ták a' Politziai Préfektus és a' Királyi
Prokurator, két Ministereknek Gróf De-
cazesnek és Báró Pasquiernek jelenlétek-
ben. Kikérdeztetése alatt rettentő hideg-
vérűséggel viselte magát, azt erősítette,
hogy néki semmi bűnös társai nincsenek;
és kinyilatkoztatta, hogy ötlet ezen bűnös
cselekedetre, melyre magát négy eszten-
dőtől fogva elszánta, egyedül csak az a'
gyűlölség indította, melly ő benne a' Bourbon
Ház ellen az 1814-dik esztendőtől fogva
pezsgett. Azt is kinyilatkoztatta, hogy
Berry ő Királyi Herczogségét azért vá-
losztotta - ki első áldozatul, hogy ezt tar-
totta legbizonyosabb eszköznek a' Királyi
Familia' kiirtatására: de a' volt továb-
bi czélzása, hogy, ha mostani cselekedete-
ért reá nem találnak, azután rendre,
Angouleme Princzet, Monsieurt, 's ma-
gát a' Királyt is megölje. Mint maga be-
széli, el lehet hinni, hogy már 1814-
ben is azért ment volt Calaisbe, hogy
gyilkos feltett czélját ő Királyi Felségén
már akkor elkövesse, mikor a' szározra
ki fog szállani. Ha igaz, a' mit gyakran
megújítva erősített, hogy gyilkosságának
semmi részes társai nincsenek, így az ő

gyilkossága' indító okát egyedül csak a'
legnagyobb grádicsú Politikai Fanatismus-
ból lehet megmagyarázni.

* * *

Párist ezen gyilkos cselekedet leg-
mélyebb elrémülésre juttatta. A' Minis-
térium éppen ezen napon (Febr. 14-ikén)
akarta a' Követek' kamarája elejébe terjesz-
teni azon jóvállásait, mellyeket a' Válosz-
tási törvényen tétetődő változásokra nézve
ily régen készít, a' melyekről a' Párisi
Ujságok ily sokat irtak, a' mellyek ellen
ezen kamara' elejébe oly sok kérelmek
küldettettek, 's a' mellyeknek mivoltokat
's kimeneteljeket az egész Ország kimond-
hatatlan figyelemmel várja: de azonnal
elhalasztatott az egész dolog, és ezen ka-
mara ez napi ülésében semmiibe egyébbe
magát nem elegyítette, csak a' Királynak
ezen irtóztató halálról a' kamarához inté-
zett jelentését fogadta-el, 's arra egy Kö-
vecség által ily Váloszt küldött ő Felségé-
hez: —“

„Mi nem prodáljuk azt az ijedséget
lerajzolni, mellyel Felségednek ezen ka-
marában lévő alattvalóit a' mult éjjel el-
követett gonosz cselekedet eltöltötte.
A' Felséged' mélységes keservével a' ma-
gunkét is öszszecsattolni kívánnjuk. Az
ezen fő városnak minden rendü lakossai
között támodott rémülés bizonyysága an-
nak az érzékenységnek, mellyet ez a'
borzasztó büntétel felgerjesztett. Azonköz-
ben midön egy atyagyilkoló kéz, egy
Princzet, kit minnyájan siratunk, a' ha-
lálnak adott, Frantzia Országot csak an-
nak ohajtása lelkesíti, hogy azon kötele-
ket még jobban öszszecsattolódva szemlél-
hesse, mellyek a' Frantzia népet a' Fel-
séged' Felséges Házához kötik, a' melly
nélkül sem a' szabadság sem a' közönsé-
ges békesség fenn nem állhatnak. —

„Felséged ezen Követek' kamarájában

lévő alattvalójától nagyobb határozásokat vár. Az elkövetett bűnek karaktere, ennek lehető következései, és mindenek reménlenünk engedik azt, hogy Felséged a' nép' bátorságának őrzője leszen, valamint mi is őrzőji leszünk a' Felséged Dynastiaja' bátorságának. —

„A' Királyok kiváltképpen a' szerencsétlenség' idején mutatják ki a' magok más embereket felülhaladó tehetségeiket. Meggyőződve lévén affelől, hogy a' F. ged' nagy lelke a' maga igasságos keservén győzedelmeskedni fog, mi, hogy ezen undok cselekedetnek következései megelőztethesenek, készek vagyunk a' Constituzióval megegyező kötelességeinknek lineájában éppen oly eltökéllettséggel mint buzgósággal azon eszközöknek használásában részesülni, mellyeknek elővétettéseket a' Felséged' bölcsessége ily fontos környülállások között szükségesnek fogja találni.“

A' Pair-kamara is hasonló bánatos Váloszt küldött a' Királyhoz ö Felségének azon jelentésére, melly által az előfordult rettentő történetet ezen kamarának is hírül adatta vala ö Felsége.

* * *

Az eddig felhozott tudósítások tegnapelőtt lettek Bécsben közönségesek. Tegnap az itt következőket közlötték magános levelekből, az itt kijövő közönséges levelek:

„Melly érzékenyitők, melly szívzagatók lehetnek ezen szomorúságnak házában öszszegyülekezett K. Familia' kebelében ez éjjel előfordult tekintetek, képzelné lehet ha csak valamennyire is, e' következőkből. Semmi nem volt érzékenyitőbb, mint az önn' vérében ferdő Princz' szerencsétlen feleségét rosákkal megkoszoztatva, 's férje' végétől ázva szemlélvén, ki mindazonáltal meg nem engedte arra

reávétenni magát, hogy haldokló Kedvesse mellől csak egy szempillantatig is eltávozték. Hasonló bámulást érdemlő állhatatossággal viselte magát a' sebes Princz; szünetlenül feleségével, az attyával, és a' Királlyal foglalatoskodván, önnön magáról gondolkodni se' látszott mindaddig, míg az Orvosok, verő erének gyengüléséből es külömbkülömb symptomákból (jelekből), mellyek a' vérnek a' sebből a' belső részekre lett kiomlását jelentették, az ö halálának közelítését kihozván, azt néki is tudtára adták, mellyet ö Kir. Herczogsége megértvén, a' jelenlévő Chartrési Püspöknek azonnal meggyónt, és az Istentől nem csak bűneinek, hanem még azon indulatos felgerjedéseinek is bocsánatját kérte, a' melly indulatosságok által némelykor mások ellen kibocsátkozhatott. — A' Királyon, az Artéziai Grófon 's Angouleme Herczegen és Herczegnén kívül, a' Királyi Háznak egyéb tagjai is, tudniillik az Orleans és Bourbon Házakból való Princzek és Princzaszszonyok is mind jelen voltak ezen éjjel ezen siralmas házban. Mademoiselle az Orleáni Princz idős' b leánya egy ájuldozásból a' másikba esvén, végezetre kéntelenek voltak elvinni onnét. —

„A' gyilkosról ily kifejezések fordulnak elő ezen magános levelek közzül egyikben: „Ez egy Sand természetű ember; éppen oly csendes elméjű, oly hideg vérű, 's bűnében éppen oly megátalkodott lélek, mint Sand. Legkissebb megbánást nem mutat. Kikérdeztetése közben egy kétfelényilő ajtó siket csattanással becsapódván, hátra fordult 's azt kérdezte a' Politziai katonától: hogy mi az? nem ágyuzás-é? Elvitték a' gonoszt a' sebes Princzhez is, a' ki azt kérdeztöle: Hogy ugyan mit vétett ellene? — A' gyilkos így felelt: Itt nincs

) *

szó a' személyes nehézségekről; hanem hogy ő egyszer szükségesnek lenni találván azt, hogy hazáját a' Bourbonoktól megszabadítsa, tehát a' Princzen akarta eltökélt szándékának telyesítését elkezdeni; azután a' többekre is reájok került volna a' sor. Itt is állhatatosan erősítette, hogy cselekedetére senki által nem nogattatott: hanem bizonyos írásoknak' olvasása által csakugyan még jobban megerősítettett czélzásában.

„Beszéllek, hogy a' Marschallok a' Királynál öszszegyülekeztek volna, hogy ő Felségével valamely lépésnek tétele eránt beszéljenek, — hanem ezen környüállásról, 's némely fontos következésekről, mellyek ezen Febr. 13-dikán estve előfordúlt gyilkosságból szükségesképpen következni fognak, ma még csak gyanakodva is valamit írni, nagy mérészség volna.“ —

Spanyol Ország.

Minekutánna eddig a' Párisi újságlevelek majd minden darabjaikban megemlítették volna, hogy a' Madridi Udvari Ujságban az Andaluziai történetekről semmi emlékezet nem tétetődne, végre a' Gazette-de-France a' maga Febr. 11-dikén kiadott levelében azt jegyzi-meg, hogy már most a' maga eddig való halgatását a' Madridi Udvar is félbeszakasztván, Jan. 31-dikén egy tudósítást adatott-ki, melyben az Andaluziában történt dolgoknak előbeszélése Jan. 20-dikáig terjed, 's egyebek közt ezeket mondja benne az Udvari tudósító: „Az Insurgensek Kadiks ellen való czélzásokat el nem érhetvén, Leon szigetén vették sánczok közzé magokat 's Caraccát is birják, 2000-re telvén a' számjok. Freyrének haladék nélkül el kell menni, hogy őket a' rendre vissza

térittse, 's ezen egész történetnek nem fog egyéb következése lenni annál, hogy a' Király a' maga népeinek szeretetéről telyesen meg fog győződni.“ — Hanem a' dolgok' folyása (ily megjegyzést vetett a' Gazette de France a' Spanyol Udvar' tudósításához) csakugyan még is nagyon fontosnak mutatja lenni magát; a' Freyre' nemmozgása a' közönséget nyughatatlankodtatni kezdette. A' Király' megbizottjának Ramireznek barátját Finantziai Tanácsos Larrerát Madridban elfogták; azt mondják, hogy azoknak processusába volna belébonnyolodva, kik a' tudvalévő meghamisított parancsolattal az Országból a' Militzia' Oberstereit mindennünét egyszerre Madridba akarták katonáikkal egygyütt hívni. — Más Párisi Ujságok Castiliai Tanácsosnak nevezik ezen Larrerát; 's azt is erősítik ugyan ezek, hogy a' Madridban lévő idegen Követeknek 's nevezetesen az Anglus Követnek sürgetésére történt volna, hogy a' Király az Andaluziai történetekről a' feljebb emlitett tudósítást kiadatta. Valencziában is nevedni kezdett a' pezsgés, melyre nézve onnét a' Frantziák, az 1808-béli vérferdőre megemlékezvén, elfutottak és Barcellonába vonták-meg magokat.

Az insurgensek valamiLyoni kereskedőknek tudósításaik szerént azért vágytak oly nagyon Kadiksnak elfoglalhatására, hogy ezen esetben a' hadi hajós sereget is magokévé tették volna, 's ekképpen Déli Amérikával egyszerre közösülést nyithattak volna magoknak; külömben is egész bizodalmaikat abba helyheztetik az insurgens vezérek, hogy őket mind addig semmi nagy veszedelem nem fenyegetheti, valameddig a' tenger nyilva leszen előttök, mivelhogy ha Déli Amérikába eleveznek, ott előmeneteles tisztségeket 's megjutalmaztatást reménlének. Valami Bordeaux

béli levelek meghatározott módon erősítik, hogy ezen lázzadás egyenesen Buenos-Ayresből vette gerjedésének első élédését, 's Andalusiában tartózkodó La-Platai Agensek gyűlasztották-fel: pénz-segedelmet is innét kaptak; 's ezen Agensek most is nállok tartózkodnak.

Az Irunból Jan. 27-dikén indúlt levelek szerént néhány újabb fegyveres csapatok indittattak útnak Andaluzia felé, mellyek közt van a' Madridi örző seregnek is egy része, melly elegendőképpen mutatja, hogy Madridban semmi lázzadástól nem tartanak. Az expeditzióhoz tartozó armádának megmaradott csoportjai ellenben Castiliába osztatnak széllyel kvártélyokra. A' Siera Morenai hegyek közt számos katonakordon vonattatik, hogy az innenső és tulsó vidékeken találtató szökevények és Guerillások egymás között semmi egygyesületet ne tartsanak. A' Délre fekvő tartományoknak Helytartójikhoz meghatározott utasítások küldettettek, hogy magokat szorossan azokhoz tartsák. Mint mondják, a' Pyreneumi, Biskajai, Navarrai, Arragoniai és Kataloniai nevezetesebb passusokat is számos fegyveres seregekkel fogják megrakni, 's minden Várházakhoz egyegy katonacsoportot rendelnek, hogy minden a' mi Frantzia Országból Spanyol Országba be-megy, szorosan megvizgáltassék, minthogy attól félnek, hogy a' számkivetett Spanyolok ezen lázzadásokat használván, hazájokba vissza menni iparkodnak. — Egy író nem régen 12 ezerre tette az ilyen Frantzia Országban nyavalygó Spanyolok számát.

Az a' próbatétele egy tisztnek, kiről a' XV-dik számú M. Kurir' első levelének első hasábján a' Monitörből azt irtuk vala, hogy a' Kadixsi népet fellázzasztani iparkodott, de vakmerő bátorságának ju-

talmát érdeme szerént elvette, az újabb levelekben kétféleképpen, de egészen más formában adatik elé. Az egygyik így beszéli-el a' dolgot: Jan. 24-dikén estvéli 8 órakor bizonyos számú fegyveres lakosok 's a' Soria Regimentből néhány katonák az Antal piacznán özsze-gyülekezvén, 's elöl dobosokat küldvén, az utzákon megindultak 's így kiáltoztak: éljen a' Constitutio! Apró, minden tajga nélkül lévő, ágyukat is vittek magokkal. Utjokat a' Helena' kaszármájához vették, de a' hol a' katonák már kiállva készen várták (és heves tüzzel fogadták őket, melyre azonközben eleintén a' lármázók is hasonló tüzzel feleltek, de nem sokáig folytathatták. Elszélesztettek 's elkergettettek, minekutánna 14-gyen megölettettek 's többen megsebesítettettek volna. Azt erősítik, hogy Oberster Rotaldói Santiagó Miklós lett volna a' vezérjek: de akárki volt, annyi bizonyos felölle, hogy célját el nem érhetvén, a' tengerre nyíló kaput kinyitatta, 's útat vesztett, 's Kadixban a' csendesség meg nem zavartatott." — A' másik levélnek foglalatját így közli a' Febr. 11-dikén kijött Journal des debats: „Valami kevés számú nyughatatlanok Jan. 24-dikén estve támadásra ingerlő kiáltozáson kezdték-el a' lázzasztást: de a' melly által inkább csak félelmet gerjesztettek a' nép közt. Azután a' theatromhoz vévén utjokat, 's ott a' kevés strázsáló katonaság' fegyvereit elvévén, 's ekképpen bátorságot kapván, innét a' száraz felé nyíló kapura mentek 's az ott álló strázsacsoportot megtámodták, de a' melly már tudósittatva lévén őket készen várta 's bátran fogadta. A' bátrabb lázzasztók közzül néhányak életjekkel fizettek, mások elfogattattak, a' többek elszélesztettek. Az ő vezérjek Oberster S a n t i a g o oly szerencsés volt, hogy egy hajóra felülvén elillan-

rott. — Tgyebek a' mik ezen levelekben találatnak, oly dolgok, a' miket már nem egyszer megirtunk.

B é t s.

A' Frantzia Princz Bery' nagyon szomorú halálára nézve, Császár és Király ö Felségének rendelése szerént, az Udvari gyász, ma, Februarius' 25-dikén vétetett-fel, és szokott változtatással négy hétig tart, tudni illik a' vastag vagy egész gyász, Marczius' 9-dikéig, a' félgyász pedig Marczius' 10-dikétől fogva 23-dikáig.

Császár és Király ö Felsége a' III-dik György Király' meghalározásáért való keserve', 's egyszersmind a' IV-dik György thronusra lett lépéséhez való szerencsekivánása' jelentését kifejező irásának Londonba való megvívására Feldmarschal-Lieutenant Hessen-Homburg Princzet —

Ugy a' K. Princz Berry' irtózatosa halála által méllyen megsebhett szívü Frantzia Király' és K. Familia' keservekben való részvételének 's szomorkodásának jelentését kifejező irásának Párisba való megvitelére, Gróf Wallmoden-Gimborn Felmarschal-Lieutenant Urat, nevezte-ki.

* * *

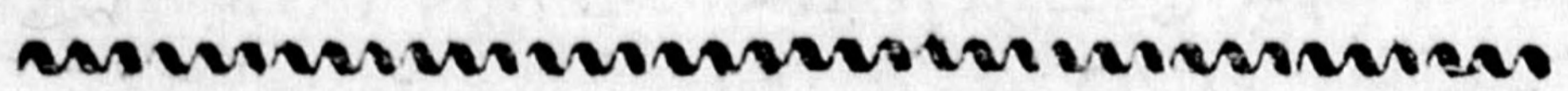
A' Spanyol Országból érkezett, 's

itt Bécsben ma közönségessé lett tudósítások szerént, a' Cortadura nevü erősségben lévő Királyi örző sereg, az insurgenseknek egy batteriájára, mellyet ök a' végre készítették, hogy onnét a' Kadiksba vívő földnyelvre, vagy keskeny földre beágyuzván, ekképpen a' Kadiks és a' szároz között való közösülést meggátolják, Januarius' 28-dikán reggel kiütvén, el akarták az insurgensektől venni, de nem érhatték-el célzásokat, mert visszaverették, 's veszettek is valamit.

A' Parisi Monitör tudósítása szerént, mellyet ö Barcellonai levelekből vett, az insurgenseknek egy hajója a' Kadiksi partok melől a' Barcellonai öbölben megjelenvén, irást adott által a' Kataloniai fő Kapitány-nak Generális Castannosnak, mely által ötet meghívták az insurgensek, hogy a' Constitúziónalis országlást esmerjemeg és proklamáltassa; de Costannos ezen meghívó irást nem fogadta-el, melly után az insurgens hajó azonnal visszavért a' Kadiksi tengerre.

Az insurgensek az eddig volt Spanyol Czimert a' magok zászlójikon megtartottak, 's külömbségnek okáért csak két, keresztbe tett kardot helyheztek felibe.

Királyi fő vezér Freyre Jan. 25-dikén Carmonában egész ármádájával mustrát tartatott, 's fő hadi szállását Xeresbe vitte, 's még Januariusnak vége előtt meg akart érkezni Leon szigete mellé.

Száz forint Huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —

Februárius' 22-dikén 251 — 23-dikán 251 $\frac{1}{2}$ — 24-dikén 251 $\frac{3}{4}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Ha az idegen városokból, Krakóból, Moguntziából, 's a' Monárkhia örökös Német, Cseh, Lengyel 's egyéb tartományaiból a' Felséges Urunk születése napja dicsősséges megünnepeltetéséről örvendezve irnak: méltó, hogy édes Hazánk hiveinek hasonló buzgósággal ugyan ezen ditső napon tartott ájtatosságaikról mi is írjunk — irunk is, még pedig úgy irunk, hogy buzgó hazánkfiainak, az ő Cs. K. Felsége boldog uralkodásáért való imádságaikkal a' magunkét is öszszecsatolván, fohászzkodásainkat az egekhez bocsátjuk! —“

„Szegedről: — Valóban, az emberekkel jót tenni többet tesz, mint ember lenni. — Ezen jeles mondás igazságának érzésétől öszönöztetvén Nemes Szeged Városának Lakossai, kedves Fejedelmünknek születése emlékezetes napját, a' Plébánia Templomban való ájtatossággal ünneplették meg; mellyen a' Nemes Vármegye, a' Város 's a' Sínház' Tisztjei 's a' helybéli Katonáság is egész parádében jelen volt. — De az ezen napot megelőző Szeredán, most is azon módon mutatták ki magokat a' Lakosok az Ispotályban lankadó szegénység eránt, mint a' közelebb múlt hat esztendő alatt, tudniilik: a' Városháza szálájában rendelt mulatságba való bémenetel díjját, melly ez úttal mintegy 500 forintra, öt esztendő alatt pedig (azon 1200 forint Tökepénzen kívül, melly a' Lipsiánál elhullt Szegedi Vitézek özvegyeik, 's árváik számára öszve szedtetett.) három ezer forintra telte, az említett szegények élelmére ajánlották; hogy azon édes örömből, mellyet egy jó Fejedelem születése napján minden ember érez, ők is részt vehessenek. — A'

szálában ezen alkalmatossághoz illendően, hat Jóniai oszlopokon álló szép menyezet állott, melly alatt a' Fejedelmi czimer körül, a' Magyar, és ehez tartozó Országok Paizsai, a' lefolyt háborúk jeleivel, rajzolásaikkal, 's koszorúkkal ékesített, 's lámpásokkal megvilágosított külömbkülömb Piрамisokon voltak felfüggesztve. — Melly ábrázolás, a' múlt zavaros időket, a' mostani tsendes békességgel egyhe hasonlítva egygyütt szemléltette az öszvegyült sekasággal. — Ezen szep intézetek mind Szeged várossa mostani Polgármesterének Tek. Kiss Jó'sef Urnak munkáji! kit is az Isten tartson-meg mind azokkal egygyütt, kik Felebarátjaikkal jót tenni tiszta szivből igyekeznek.

„Magyar-Ovár Febr. 13-kán: Felséges Urunknak születése napját az ide is méltó tisztelettel üllötte a' Kegyes Oskoláknak itt lévő Gymnasiumja: a' midőn legelőbb is a' Tanítók Tanítványaikkal egygyütt az e' végre tartatott énekes misén díszesen meg-jelenvén, Felséges Urunknak hosszú és holdog életéért az Egek' Urának buzgón esedeztek; azután pedig számos Uri Vendégektől kísértetvén az oskolai szálába öszve gyültek, a' hol Tiszt. Faklits Imre, Rhetorikának Tanítója egy szivreható, férfiasan kidolgozott, és érthető tiszta deáksággal tellyes beszédet tartott, mellyben ő Felségének a' Religio' és tudományok' gyarapításában jeleskedő érdemeit ékesen fejtegette, és méltóképpen magasztalta: az Ifjuságot pedig az előbbinek szent megtartására, az utóbbiakban pedig hasznos munkálkodásra, és előmenetel tételre ébreszgette. Utánna fellépett az Orátori székre Tiszt. Konopa Jó'sef III-ik Deák Oskolának Tanítója, ki is tsinos, rövid, de érzékeny Magyar

beszéddel szállította meg az Ifiúságot, 's azt a' Felső eránt való szeretetre, tiszteletre, háládatosságra, különösen pedig, hogy Felsőes várakázásainak megfelelné, a' jamborságra, jó erkölcsü, és munkás életre búzditván. Alig szünt meg ö szólni, a' midön egy ez ünnepre Tiszt. Reiszner Pál II dik Oskolának Tanítója által Sapho rendi szerént készítették derék deák Odának kiosztattatásával, és az Ifiúság által történt elénekeltetésével meglepettettek a' Vendégek. Az egész ünnepnek végét szakasztották a' szives és örvendetes „Eljen“ kiáltások, és Felsőes Urunknak hosszú életéért vig szavakkal kijelentett kívánságok.

Német Ország.

Prusziából Vittenbergából November' 30-dikán: —

Olvastatik a' Német Anzeiger nevezetü Ujságban egy sürgető kérdés, melly a' Luther emlékezet-oszlopát illeti: de a' melyből kitetszik, hogy a' kinemnevezett tudakozódó nem igen tudja azokat a' mellyek e' dologban történnén, legközelebb köz hírre bocsáttattak, másként tudná azt, hogy a' Mansfeldi Grófság Tudományos Társasága, még az 1816-dik esztendőben lett köz hírre való adás szerént, ezen Emlékezet maradványnak dolgát az ö Felsőe a' Pruszsus Király kegyelmes pártfogásába, 's fő ügyelésébe ajánlotta legyen: és hogy az itten tartott Reformatio Jubileumának innepeltetéséről irt Ujságok köztudásra terjesztették, nevezet szerént. —

Hogy itt a' nagy piaczon 1817-dik esztendőben November 1-ső napján, az ö Felsőek a' Pruszsus Király, és a' Királyi Herczegek, és Herczegaszszonyságok jelenletekben, és szemeik előtt az Augsburg Evangyélika Hitbéli és Erkölcsi Szent Egyház' győzedelmes Vitézze Lu-

ther Márton, Emlékezet Oszlopának, melly egy Góhát nagyságu formába öntettetnék, gyökér és talpköve megörökösített. A' közönséges hiradásokból pedig tudni lehet, hogy ezen Luther Márton Szobrának érczből való öntettetése, a' Berlini híres képöntő Schadon Urra bizattatván, már valóban el is végeztetett. A' vas födelezet avagy tetőzet is, a' melly alatt az érczből öntött Collossális Luther képe állani fog, elkészítették, és csupán csak a' láb-táblák, a' mellyek hasonlóan érczből fognak öntetni, vagynak hátra. Ezen táblákra a' Felsőes Pruszsus Király által e' következő felül-irások parancsolattak:

Az Elsőre: „Hidjete az Evangyéliumnak: Mark. 1. v. 25.

A' Másodikra: „Ügyed és Neved oltalma: Jezus! nem kezünk', de kezéd' hatalma.

A' Harmadikra: „Ha dolgoz Istennek dolga, Szent, Igaz, és úgy megmarad: De ha emberi Költemény, az Idő ebben is arat.

A' Negyedikre: „Erős Várunk nekünk az Isten.

Az ö Felsőe a' Pruszsus Király parantsolatja szerént a' Mansfeldi Grófság Tudományos Társaságának ez eránt a' kegyelmes megelegedes, és helybenhagyás ki fog nyilatkozattatni. Ha pedig az öntés munkája, a' lábtáblákra nézve, a' Luther emlékezet szobrának elkészül: hihető, hogy a' felállításnak az ö Felsőe a' Pruszsus Király által meghatározandó ideje a' jövő 1821-dik esztendőnek az a' napja leszen, a' mellyen Luther Márton Vormatziában a' jelen lévő Császár és Német Birodalombeli Fejedelmek előtt, ügye védlésében rettenthetetlenül állott.